

Bryssel, 3. lokakuuta 2016
(OR. en)

12726/16

Toimielinten väliset asiat:
2016/0132 (COD)
2016/0131 (COD)

ASILE 40
EURODAC 10
ENFOPOL 312
CODEC 1351

ILMOITUS

Lähettiläs: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 8765/1/16 ASILE 13 EURODAC 3 ENFOPOL 132 CODEC 630

Asia:

- Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi, laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnistamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä (uudelleenlaadittu)
- Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) N:o 439/2010 kumoamisesta

= Periaatekeskustelu

EURODAC-ASETUS

1. Komissio antoi 4. toukokuuta 2016 ehdotuksen uudelleenlaadituksi Eurodac-asetukseksi¹. Ehdotus sisältää tarvittavat muutokset Eurodac-järjestelmän mukauttamiseksi ja vahvistamiseksi uusien Dublin-sääntöjen mukaisesti ja sen tarkoituksen laajentamiseksi niin, että autetaan torjumaan laitonta muuttoa ja helpottamaan palauttamista.

¹ Asiak. 8765/1/16 REV 1.

2. Turvapaikkatyöryhmä tarkasteli yksityiskohtaisesti ehdotusta sekä huomautusten pohjalta laadittuja puheenjohtajavaltion kompromissiehdotuksia kokouksissaan 26. toukokuuta, 14. kesäkuuta ja 14. heinäkuuta. Vaikka monilla valtuuskunnilla on vielä tarkasteluvarauksia, ne kannattivat pääpiirteittäin ehdotuksen tavoitteita sen soveltamisalan laajentamiseksi niin, että jäsenvaltioiden olisi mahdollista tallentaa ja etsiä tietoja henkilöistä, jotka eivät hae kansainvälistä suojelua, jotta heidät voitaisiin tunnistaa palauttamista ja takaisinottoa varten.
3. Yksi lisätarkastelua ja ohjeistusta vaativa kysymys on lainvalvontaviranomaisten Eurodaciin pääsyn ehdot.

Vuoden 2013 Eurodac-asetuksella lainvalvontaviranomaisille annettiin pääsy tietokantaan terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumista, havaitsemista ja tutkimista varten. Eurodac-tiedot ovat tässä asetuksessa säädetyin edellytyksin jäsenvaltioiden nimettyjen viranomaisten ja Europolin käytettävissä sormenjälkien vertailua varten.

Vaikka lainvalvontaviranomaisten pääsyä koskevia säännöksiä ei ole muutettu ehdotuksessa, johdanto-osan 14 kappale viittaa tietojärjestelmiä ja niiden yhteentoimivuutta käsittelevän asiantuntijaryhmän työhön. Ryhmä perustettaisiin komission tiedonannon "Vahvemmat ja älykkäämmät tietojärjestelmät rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden tueksi"² perusteella, ja sen pitäisi muun muassa tutkia, onko lainvalvontaviranomaisten Eurodaciin pääsyä koskevaa oikeudellista kehystä tarkistettava. Huomiota on saanut myös etenemissuunnitelma³, jossa on toimia oikeus- ja sisäasioiden alan tiedonhallinnan ja tietojenvaihdon tehostamiseksi.

Tähänastisessa tarkastelussa on ollut selvää, 3. syyskuuta pidetty SCIFA:n kokous⁴ mukaan lukien, että monet jäsenvaltiot kannattavat lainvalvontaviranomaisten yksinkertaistettua ja laajempaa pääsyä Eurodaciin, jotta tietoja voitaisiin käyttää terrorismin ja muiden siihen liittyvien turvallisuushkien torjumiseen mahdollisimman tehokkaasti. Nykyisten sääntöjen vallitessa pääsyä pidetään monimutkaisena ja niiden viranomaisten luettelo, joille pääsy on sallittu, on liian rajoitettu.

² Asiak. 7644/16.

³ Etenemissuunnitelma oikeus- ja sisäasioiden alan tietojenvaihdon ja tiedonhallinnan tehostamiseksi yhteentoimivuusratkaisut mukaan lukien (9368/1/16 REV 1).

⁴ Asiak. 11943/16.

4. Puheenjohtajavaltio pyytää neuvostoa vahvistamaan tukensa lainvalvontaviranomaisten laajemmalle, yksinkertaistetulle pääsyle Eurodaciin ja pyytämään valmisteluelimiään tarkastelemaan, millä tavoin ehdotukseen voidaan tehdä asianmukaiset muutokset.

Ottaen erityisesti huomioon, että laajennetun ja yksinkertaistetun pääsyn lainvalvontatarkoituksia varten on oltava oikeasuhteinen ja tarpeellinen, ministereitä pyydetään ilmoittamaan sellaisten muutosten laajuus ja ehdot, jotka heidän mielestään olisi sisällytettävä edellä mainittuun komission ehdotukseen.

ASETUS EUROOPAN UNIONIN TURVAPAIKKAVIRASTOSTA

5. Komissio antoi 4. toukokuuta 2016 myös ehdotuksen asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta⁵. Ehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa EASOn roolia ja kehittää siitä virasto, joka helpottaa Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa ja parantaa sen toimintaa. Virasto on yksi niistä välineistä, joilla voidaan onnistuneesti ratkaista yhteisen turvapaikkajärjestelmän rakenteelliset puutteet, joita on entisestään pahentanut muuttajien ja turvapaikanhakijoiden laajamittainen saapuminen EU:hun viime aikoina.
6. Jäsenvaltiot aloittivat ehdotuksen yksityiskohtaisen tarkastelun turvapaikkatyöryhmän kokouksessa 15. kesäkuuta ja jatkoivat sitä 6. ja 29. syyskuuta, jolloin jäsenvaltiot saivat koko ehdotuksen tarkastelun ensimmäisen kierroksen päätökseen. Vaikka valtaosa jäsenvaltioista oli tyytyväisiä ehdotuksen yleistavoitteeseen eli EASOn roolin vahvistamiseen, keskusteluista ilmeni, että useita seikkoja ehdotuksessa on vielä selkiytettävä.

⁵ Asiak. 8742/16 + ADD 1.

7. Jäsenvaltiot toivat esiin useita huolenaiheita erityisesti jäsenvaltioiden turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmien seuranta- ja arviointimekanismista, joka viraston on määrä perustaa (13–15 artikla). Usea jäsenvaltio katsoi, että ehdotetulle virastolle kaavailtu rooli olisi tältä osin liian laaja ja päällekkäinen komission toimivallan kanssa. Lisäksi useat jäsenvaltiot katsoivat, että niillä olisi oltava suurempi osuus seurantatoimissa. Tästä keskusteltiin myös SCIFA:n kokouksessa 13. syyskuuta. Keskusteluissa kävi ilmi, että useimmat valtuuskunnat voivat hyväksyä viraston rajoitetun roolin seurannassa, mutta ne korostivat, että viraston olisi säilytettävä ensisijainen tehtävänsä, joka on avun tarjoaminen jäsenvaltioille.
8. Tarkemman ohjeistuksen saamiseksi puheenjohtajavaltio haluaisi ministerien vastaavan seuraavaan kysymykseen:
- Oletteko yhtä mieltä siitä, että tulevan EU:n turvapaikkaviraston seurantamekanismi voisi olla samanlainen kuin haavoittuvuusarviointi, josta säädetään Euroopan raja- ja merivartiostosta annetussa asetuksessa, jolloin EU:n turvapaikkavirasto saisi säännöllisesti seurata Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän soveltamista käytännössä ja jäsenvaltioiden valmiuksia suorittaa asiaankuuluvia tehtäviä?
-